

Gdańsk, 15.09.2025 r.

prof. dr hab. Katarzyna Józefowicz
Wydział Rzeźby i Intermediów
Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku

Recenzja rozprawy doktorskiej pt. „|2|0|2|0|2|0|2|1| – ZAPIS CZASU, ZAPIS IDEI. AUTORSKA NARRACJA PLASTYCZNA” opracowana w związku z postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora dla mgr Marianny Syski, wszczętym przez Radę Dyscypliny Artystycznej Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Przedłożona do oceny rozprawa doktorska zatytułowana „|2|0|2|0|2|0|2|1| – ZAPIS CZASU, ZAPIS IDEI. AUTORSKA NARRACJA PLASTYCZNA”, została przygotowana przez mgr Mariannę Syskę, absolwentkę Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, która w latach 2010 – 2017 studiowała na Wydziale Malarstwa i Rzeźby na kierunku Rzeźba oraz Wydziale Architektury Wnętrz i Wzornictwa na kierunku Scenografia. Marianna Syska w 2015 roku obroniła dyplom na kierunku Rzeźba przygotowany pod opieką promotorską prof. Zbigniewa Makarewicza i uzyskała tytuł zawodowy magistra sztuki, a w 2017 roku po trzech latach studiów na kierunku Scenografia z przyczyn osobistych zawiesiła dalszą naukę i skupiła się na działalności artystycznej w zakresie rzeźby, scenografii i muzyki. Od 2018 roku jest zatrudniona na wrocławskiej Akademii na stanowisku asystenta w Pracowni Projektowania Ubioru Kreatywnego, w Katedrze Scenografii na Wydziale Architektury Wnętrz, Wzornictwa i Scenografii prowadzonej przez prof. Urszulę Smazę – Gralak.

Marianna Syska jest artystką bardzo aktywną o czym zaświadcza jej dorobek artystyczny, przywołany i precyzyjnie opisany w dokumentacji, którego korzenie sięgają jeszcze czasów studiów i który potwierdza wskazane przez artystkę pola działalności często się wzajemnie przenikające. Dorobek scenograficzny jest filarem, a działania i rozpoznania z obszaru rzeźby naznaczyły i nieustannie dopełniają jej działalność scenograficzną za sprawą rozpoznania materiałowych (kamień, drewno, metal, glina), określania formy i kształtowania przestrzeni. Jej dokonania z zakresu scenografii obejmują projekty i realizacje spektakli, projekty i realizację scenografii, projekty kostiumów, lalek, a czasem też nadzory artystyczne przy realizacji spektakli teatralnych. Artystka przywołała w wykazie dorobku ponad 50 realizacji z zakresu scenografii (zarówno dla teatrów dramatycznych jak i do spektakli dla dzieci i młodzieży), począwszy od pierwszej z wskazanych, obejmującej projekt oraz realizację scenografii i lalek do spektaklu „ZBYT PÓŹNO” w Teatrze Lalki i Aktora w Wałbrzychu z 2015 roku. Data pierwszej realizacji scenograficznej pozwala określić ramy

aktywności Marianny Syski w tym obszarze. To blisko 10 lat w trakcie których artystka podejmowała różne wyzwania scenograficzne w ramach spektakli realizowanych m.in. dla Wrocławskiego Teatru Lalek, Wrocławskiego Centrum Twórczości Dziecka, Nowego Teatru Współczesnego, Teatru Polskiego w Warszawie, Teatru Muzycznego Capitol we Wrocławiu, Teatru im. Witkacego w Słupsku, Teatru Układ Formalny we Wrocławiu, Teatru Komuna Warszawa, Teatru Rampa w Warszawie, na Przegląd Piosenki Aktorskiej OFF we Wrocławiu ale również dla Teatro Regio di Parma, Teatru Narodowego im. Marin Sorescu w Krajowej w Rumunii. Swoje realizacje scenograficzne Marianna Syska prezentowała w 2024 roku na prestiżowych: Biennale Scenografii w Tbilisi oraz Biennale Scenografii w Bukareszcie co poszerzyło pole widoczności jej działań scenograficznych i rozszerzyło zasięg oddziaływania tworzonej przez nią sztuki.

Inne wystawy które Marianna Syska przywołała w dokumentacji doktorskiej to nie tylko dokumentacje prac scenograficznych, to również dokumentacje koncepcji i projektów scenografii, koncepcji wystaw jak np. projekt opracowania na PROJECT ROOM dla Zamku Ujazdowskiego w Warszawie opracowany z kolektywem [in between] oraz wystawy prac na których prezentowała dzieła z zakresu sztuk wizualnych, zwykle rzeźby zrealizowane w kamieniu, glinie, drewnie i metalu co jest naturalną konsekwencją jej rzeźbiarskiego wykształcenia. Formę wystawy przyjęła również prezentacja dzieła doktorskiego, które artystka przygotowała w 2023 roku na wystawę w Galerii ODS na Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu.

Działalność Marianny Syski ma charakter interdyscyplinarny i złożony, wskazujący na jej wielką wszechstronność twórczą. Bo oprócz działań scenograficznych i rzeźbiarskich zajmuje się działalnością popularyzatorską: prowadząc warsztaty scenograficzne i współprowadząc warsztaty teatralno-artystyczne, , przygotowując opracowania graficzne i identyfikację wizualną, przygotowując autorskie koncerty, itd. Po zapoznaniu się z dorobkiem artystycznym Marianny Syski i jego złożonością jawi mi się obraz kobiety dynamicznej i nieustającej w działaniu. Otwartej na nowe wyzwania ale też gotowej do poszerzania własnych kompetencji i umiejętności co potwierdzają np. organizowane przez nią warsztaty i szkolenia. Posiadającej, tak ważną w zawodzie scenografa umiejętność pracy zespołowej ale też i jej potrzebę, co przejawia się kolektywnymi działaniami twórczymi w ramach Fundacji Sztuka Forma czy Stowarzyszenia [in between] którego jest członkinią. Uczestniczącej w przygotowaniach działań teatralnych i parateatralnych sytuujących się pomiędzy utartymi formami oraz interdyscyplinarnych wydarzeń artystycznych adresowanych do dzieci, wprowadzających je w obszar kultury nieoczywistymi drogami. Niwelując przy okazji różnego rodzaju wykluczenia. To ważna społecznie misja której również podjęła się Marianna Syska rozumiejąc siłę działań oddolnych i partycypacyjnych, ale też siłę złożonych i wzajemnie się napędzających działań.

Działalność artystyczna, w tym scenograficzna Marianny Syski została doceniona, bowiem w 2022 roku otrzymała Stypendium Ministra Edukacji i Nauki dla wybitnych młodych naukowców w dziedzinie sztuki filmowe i teatralne, a w 2024 roku została nominowana do nagrody „Młode Talenty” Dolnośląskiego Klubu Kapitału w kategorii Działalność Artystyczna, oraz do międzynarodowej 32. nagrody UNITER za kostiumy do spektaklu

„ANOMALIA”. Takie podsumowanie dorobku artystki jest potwierdzeniem siły, obszerności i wielowątkowości działań Marianny Syski, która swoimi działaniami przekonała grona eksperckie do zwrócenia naszej uwagi na jej dokonania.

Wskazany dorobek zarówno artystyczny jak i projektowy obejmujący lata 2014-2024 jest imponujący, nie tylko za sprawą wielowątkowości ale również za sprawą jakości którą potwierdza dokumentacja fotograficzna dokonań Marianny Syski. Wyrosły ze zdobytych w czasie studiów; wiedzy i umiejętności oraz rozwijanej przez lata fascynacji muzyką, teatrem, praktyką scenograficzną, pasją tworzenia oraz umiejętnością zarażania innych miłością do sztuki i kultury stanowił doskonałą bazę dla powstającej rozprawy doktorskiej. To podwaliny silne i ukierunkowane na działania scenograficzne doprowadziły Mariannę Syskę do stworzenia doktorskiego teatru form wyrosłego z potrzeby zatrzymania zapamiętanych bolesnych kadrów z czasów pandemii, które dla wielu z nas były próbą charakteru i czasem przewartościowań. Artystka je zwizualizowała i przedstawiła na wystawie będącej przedmiotem mojej oceny.

Przygotowana w związku ze wszczętym postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora rozprawa doktorska pt. „|2|0|2|0|2|0|2|1| – ZAPIS CZASU, ZAPIS IDEI. AUTORSKA NARRACJA PLASTYCZNA” jest kompletnym dziełem spełniającym stawiane przed rozprawą dokorską wymagania. Składają się na nią dwie części : część teoretyczna i część artystyczna, obie pozostające w ścisłym związku, choć część teoretyczna ma nieco szersze ramy. We wstępie teoretycznej części pracy została określona idea rozprawy jako próba oswojenia otaczającego nas świata. Lęków które się rodzą oraz tych które się zrodziły u schyłku drugiej dekady XXI wieku i za sprawą których, otaczająca nas rzeczywistość uległa dużym przemianom. Rozpędzony świat zatrzymał się za sprawą rozprzestrzeniającego się wirusa SARS-CoV-2, a w naszym otoczeniu zaczęły wybrzmiewać nowe słowa: pandemia, izolacja, szpital, dystans czy maska, które stały się też tytułami podrozdziałów części pisemnej oraz tytułami składowych elementów części wizualnej rozprawy. Pandemia przystopowała ten pęd, ludzie zaczęli dostrzegać wartości które zaczęły im umykać i wyzwoliła refleksję której następstwem jest m.in. przygotowana przez Mariannę Syskę rozprawa, której część teoretyczna stała się tak jak jej wizualny odpowiednik zbiorem zapisków czasu i idei. Stanowią one tło ale też dopełnienie powstającego dzieła wizualnego, które artystka spina tytułem SCENOGRAFIA RZECZYWISTOŚCI, a które, jak trafnie określiła go autorka jest zbiorem „kadrów rzeczywistości”.

Zapiski z treści części pisemnej rozprawy materializują się w formie nakładających się kadrów w części wizualnej pracy. Struktura obu części pracy jest bardzo spójna. Obie są zbiorami fragmentów składających się bądź na część teoretyczną, bądź artystyczną za sprawą decyzji Marianny Syski włączonych w opowieść o trudnych, drastycznie zmieniających się czasach i ludziach mierzących się z tymi zmianami oraz o dzisiejszych sposobach komunikowania się z widzem, nowych formach narracji zarówno w sztukach wizualnych jak i w teatrze.

Część teoretyczna to dzieło blisko dwustustronicowe, uzupełnione doskonale dobranym materiałem fotograficznym ilustrującym w zależności od potrzeb tekstu dzieła przywoływanych twórców, budujące nastrój podejmowanych tematów (świetnie wybrane

zdjęcia obrazujące dramaturgię pustych miejsc (systemów informacyjnych) czy prezentujące działalność artystyczną i animatorską autorki.

W części teoretycznej rozprawy wybrzmiewa kilka ważnych dla autorki wątków w tym dotyczących jej działań, zarówno tych przez nią inicjowanych, jak i ważnych drogowskazów twórczych. Marianna Syska odwołuje się do działań teatralnych i sztuk wizualnych w obrębie których pojawiają się działania zaangażowane społecznie, które z dużą odwagą komentują rzeczywistość. Oba bardzo bliskie jej światy mają misję opisywania, ale również za jego sprawą implikowania społecznych przemian. Artystka przywołuje myśl Josepha Beuysa, że *[...] sztuka może kształtować społeczeństwo jak rzeźbę*, która doskonale obrazuje możliwości jakimi może dysponować sztuka zarówno teatralna jak i wizualna.

Pierwszy rozdział pracy teoretycznej „Dystans” artystka poświęciła m.in. teatrowi i jego obrazowaniu świata również z czasu pandemii. Przedstawiła ideę teatru aktywistycznego, teatru zaangażowanego i teatru dokumentalnego uprzywilejowującego subiektywność, który dziś ma narzędzia scenograficzne budujące aktywizujące środowisko. W tym rozdziale Marianna Syska przywołuje też artystów sztuk wizualnych stymulujących aktywne stwarzanie dzieła, artystów działających w obszarze sztuki zaangażowanej oraz wskazuje koncepcję „sztuki społecznej” Josepha Beuysa jako punkt zwrotny w jej własnych poszukiwaniach. Beuysowskie stwierdzenie, że *[...] każdy człowiek jest artystą* i że każdy człowiek może kształtować społeczeństwo wpłynęło na jej praktykę artystyczną i jej działania animujące aktywność innych w ramach praktyk kolektywów z którymi związała swoją artystyczną aktywność. Bliskość współczesnych działań z ważnych dla niej obszarów sztuk wizualnych i teatru wskazała jak ważną rolę mogą mieć do spełnienia te dwa światy, zarówno w przemianach społecznych jak i życiowych wzięciu nie tylko lokalnym. Artystka przywołała też realizacje i cele działań artystów z obszaru sztuki zaangażowanej cytując działania znakomitych polskich artystów z kręgu Kowalni: Artura Żmijewskiego i Pawła Althamera z jego pionierskimi na gruncie polskim działaniami z Grupą Nowolipie i społecznością warszawskiego Brudna dążącego za Beuyssem do zatarcia granic między twórcą a odbiorcą. Działania Krzysztofa Wodiczki i Zbigniewa Libery. Przywołała też chińskiego artystę działającego na rzecz obrony praw człowieka Ai Weiweia, Banksego, i rosyjską grupę Pussy Riot aktywnie działającą na rzecz praw kobiet. Głosy wszystkich przywołanych artystów są ważnymi głosami w przestrzeni społecznej i choć forma ich wystąpień i realizacji jest bardzo zróżnicowana i o różnej intensywności i bezkompromisowości to ich przypomnienie wskazało drogi jakimi podążają artyści podejmujący próbę transformacji społeczeństwa i wskazywania dróg którymi mogą podążać ludzie zagubieni we współczesnym świecie. Myślę że ten rozdział jest ważnym elementem uzasadniającym działania Marianny Syski i zbiorem myśli na temat oddziaływania sztuki i jej społecznej misji, a która jest bardzo ważnym elementem jej społecznie ważnej praktyki artystycznej. Jest też rozmysłem nad ułomnościami świata i naszym w nim zagubieniem.

Stworzone przez Mariannę Syskę dzieło doktorskie powstałe wobec tragicznych doświadczeń ostatnich lat znalazło swoje przedpole w drugim rozdziale pracy teoretycznej pt. „Maska”, w którym autorka przywołuje traumatyczne przeżycia które stały się impulsami wyzwalającymi jej działania. Opisane w sensie psychologicznym i socjologicznym: lęk i

strach wyzwoliły potrzebę materializacji przeżyć za sprawą formy. Stan psychiczny ludzi po pandemii i wobec toczących się wojen jest dla wielu wielkim ciężarem. W przypadku Marianny Syski sztuka stała się katalizatorem. Zainspirowała działania, oddające atmosferę czasu i wyzwoliła bardzo interesującą formę narracyjną którą z kolei bardzo precyzyjnie artystka opisała w trzecim rozdziale pracy teoretycznej „Izolacja”. Również ten rozdział pracy podobnie jak poprzednie opisuje i obrazuje rozpoznania. Dopełniony materiałem wizualnym prowadzi nas przez meandry podejmowanych przez artystkę decyzji. To kluczowa część rozprawy, łącząca bezpośrednio część teoretyczną z powstałą instalacją.

Część teoretyczna rozprawy „|2|0|2|0/2|0|2|1| – ZAPIS CZASU, ZAPIS IDEI. AUTORSKA NARRACJA PLASTYCZNA” to jak sugeruje tytuł, zapis czasu i zapis idei, które się kłębią i przeplatają, które wyznaczyły obszary badawcze podjęte przez artystkę oraz zbudowały całą sferę odniesień ważnych do skonstruowania części artystycznej rozprawy doktorskiej. Marianna Syska poprowadziła nas przez dokonania ważnych dla niej twórców i teoretyków teatru oraz wielu, w tym wcześniej przywołanych artystów sztuk wizualnych.

SCENOGRAFIA RZECZYWISTOŚCI czyli dzieło doktorskie wyrosło z osobistych doświadczeń Marianny Syski z czasu pandemii, bardzo szczegółowo opisane w fazie projektowej oraz podejmowanych decyzji jest zbiorem zapamiętanych obrazów „kadrów rzeczywistości” które artystka zebrała w jednej przestrzeni i stworzyła przestrzeń wspólną w której te zapamiętane sytuacje spotkały się ze sobą. Nałożyły się na siebie i wypełniły przestrzeń galerii w której zostały zebrane. Ten przygotowany przez Mariannę Syskę zapis czasu został wykonany z filcu technicznego, na użycie którego artystka zdecydowała się po wielu próbach z innymi materiałami. Kiedy podjęła decyzję o użyciu do budowania pracy materiałów tekstylnych podjęła wiele prób kształtowania zaprojektowanych form pracy. W mojej ocenie to kapitalny i żywy etap pracy, który odkryłam dzięki części opisowej dzieła. Dylematy, wybory i historie stojące za decyzjami. To niebywały rozbudowany etap wstępny wyniesiony z pracy projektanta wyzwolił refleksję na temat filcowania, spłśniania i często wtórnego użycia materiału który jest częścią zamkniętego koła życia. Zapiski wizualne budowane na potrzeby poszukiwania materiałowego przyszłej realizacji dopełniają w mojej ocenie galerię zapisków z których Marianna Syska buduje obraz czasów pandemii. Choć to elementy projektowe, to niosą w sobie zamknięte historie i myśli oraz spontaniczność rozpoznawania. Zapadły bardzo silnie w mojej pamięci już przy okazji wstępnego zapoznania się z pracą, dlatego postanowiłam je wydobyć z rozległego materiału wizualnego.

SCENOGRAFIA RZECZYWISTOŚCI to jeden wspólny organizm i zgodnie z założeniami artystki jej aranżacja ma scenograficzną wyrazistość, sekwencyjny charakter i teatralny nastrój. Wszystkie elementy pracy spowija szarość filcu z którego w zasadniczej części są wykonane tworzące ją elementy budujące ponury nastrój, stwarzanej przez Mariannę Syskę obiektowej opowieści. Artystka zbudowała ją w galerii uczelnianego Ośrodka Dokumentacji Sztuki. W podłużnym pomieszczeniu wydzieliła pięć stref na podobieństwo pandemicznych ograniczeń rysowanych na podłogach czy chodnikach, wzmagających sekwencyjność elementów składających się na instalację. Zaczęła budować mikroświaty w części nawiązujące do wcześniejszych realizacji scenograficznych które kolejno przywoływała w tekście opisu dzieła. To bardzo interesujący zabieg. Bazowanie na wcześniejszych

rozwiązaniach formalnych ale też znaczeniowych, np. wstępne przepracowanych organizacji przestrzeni w spektaklu SWET HOME (2021) i SZKOŁA (2021) czy spektaklu „ANOMALIA”.(2023) Włączenie do rozprawy doktorskiej wcześniej już wykorzystywanych metod skraca fazę projektową nowo powstającej pracy za sprawą sprawdzonych i trafnych decyzji.

Wydzielone za pomocą wyrazistych linii pola na których rozgrywa się pięć przywołanych obrazów stanowią scenę dla rozgrywających się na nich pięciu sytuacji, które artystka zatytułowała: „Szkoła”, „Szpital”, „Maska”, „Podział, czyli tracę kontakt z człowiekiem”, „Z dnia na dzień staję się nikim”. Praca nad każdą z tych pięciu prac została poprzedzona solidnym przepracowaniem tematu, wskazaniem inspiracji, pracą projektową i opracowaniem formy. Bardzo szczegółowo została też opisana, rejestrując projektowe wahania artystki i projektantki zarazem. Za powstaniem każdej z prac stoi refleksja np. dotycząca utraty człowieczeństwa w pracach „Z dnia na dzień staję się nikim” i „Podział, czyli tracę kontakt z człowiekiem”, w których kolejno następuje przekształcanie się człowieka, które ilustruje zrastająca się z siedziskiem uproszczona figura czy symbolicznego rozczłonkowania postaci w drugiej z prac. Pracy która za sprawą podzielonego na 7 części syntetycznie opracowanego fantomu nawiązującego do ludzkiego ciała jest w założeniu artystki [...] *interpretacją posthumanizmu i myśli krążących wokół tematu człowieka przyszłości*. Trzy pozostałe prace są zobrazowaniami tytułowych : szkoły i szpitala z czasów pandemii i maski. Marianna Syska połączyła w nich elementy wyposażenia wnętrza: półkę, stoły, komputery z uproszczoną sylwetką człowieka lub jej pochodnymi. Dużo w obrazowaniu artystki jest symbolicznych ludzkich przedstawień („Maska”)i rozmytych wizerunków („Szpital ”). Wywiedzionych od figury, raczej ją symbolizujących a nie ją przedstawiających. Podobną formę ma użyty do działania performatywnego wobec stworzonego dzieła, kostium Sars-Cov-2.

Pomimo nawarstwiających się za sprawą nagromadzenia w jednej przestrzeni wielu elementów zabudowujących obszary kolejnych 5 narracji , odczuwam pustkę. Brak wypełnienia przestrzeni. Fantomy i formy przywołujące ludzką sylwetkę jej nie wypełniają. Praca oddaje nastrój opustoszałych przestrzeni i dramatycznych sytuacji. Doskonałym wprowadzeniem do opisanego zestawu prac jest usytuowana na wstępie prezentacji, doskonała praca „Strefa ciszy”. Dla powstającej od początku pandemii pracy malarskiej, utrwalającej pamięć o jej ofiarach za pomocą symbolicznych znaków i przerwanej w związku z dynamicznie wzrastającą liczbą osób które w czasie jej trwania straciły życie Marianna Syska stworzyła wyizolowaną przestrzeń z filcowej otuliny. Wykonane z niej płaszczyzny otoczyły kurhan który zwieńczyła opisana praca i stworzyły miejsce zadumy. To bardzo symboliczna praca. Miejsce refleksji otwierające się swoją formą na widza. Wysoko oceniam jego metaforyczną siłę. Również jak przeciwwagę do niektórych elementów narracyjnego zestawu prac w drugiej części galerii.

Rozprawa doktorska przygotowana przez Mariannę Syskę to [...] *osobista interpretacja obrazów i sekwencji utrwalonych na płycie pamięci* jak sama ją określiła autorka, powstała za sprawą potrzeby opowiedzenia o kondycji ludzi którym przyszło się zmierzyć z lękami wyzwolonymi za sprawą pandemii. Odnosi się do czasu który na szczęście jest już za nami, a który w znaczący sposób przeorganizował nasze życie. Był to czas który wyzwolił wiele

sytuacji nie znanych do tej pory. Stworzony przez Mariannę Syskę jego obraz niech pozostanie tylko obrazem.

Na zakończenie części teoretycznej rozprawy doktorskiej Marianna Syska przywołała zmiany jakie wymusiła pandemia w procesie kształcenia w oparciu o obserwacje jakie poczyniła pracując w charakterze asystentki w Pracowni Projektowania Ubioru Kreatywnego, którą prowadzi prof. Urszula Smaza-Gralak. Wskazała na ówczesną potrzebę dostosowania programu i form kształcenia do warunków i czasów w których odbywały się zajęcia i opisała jak w tych warunkach pracowali studenci którzy postawili na samorozwój i inną niż dotąd organizację czasu. Marianna Syska jest bardzo zaangażowana w pracę ze studentami i prace organizacyjne na uczelni. Dokumentuje je bardzo obszerna lista działań. Wśród nich znalazła się organizacja wielu studenckich wystaw prac i prezentacji, pełnienie od 2020 roku funkcji opiekuna artystycznego aktywnie działającego Scenograficznego Koła Naukowego 309, ale też działania promocyjne na rzecz uczelni czy praca w komisji rekrutacyjnej. Warto też wyróżnić działania o charakterze szkoleniowym rozwijające umiejętności studentów np. z zakresu programów do modelowania i tworzenia obiektów 3D. Za dużą aktywność w tym zakresie została nagrodzona w 2021 indywidualną Nagrodą Rektora II stopnia za osiągnięcia organizacyjne. Pracując na uczelni 7 lat, Marianna Syska miała okazję współprowadzić zajęcia dla studentów z różnych przedmiotów i w ramach różnych pracowni oraz prowadziła indywidualne zadania i ćwiczenia warsztatowe dla studentów Programu Erasmus+. Prowadzi samodzielnie od roku akademickiego 2021/2022 Podstawy Projektowania Ubioru Kreatywnego dla studentów I i II roku. Ma bezsprzecznie duże doświadczenie dydaktyczne który uformowało się na drodze różnych doświadczeń wynikających z pracy ze studentami z różnych kierunków i różnymi doświadczeniami scenograficznymi, a co za tym idzie z różnymi umiejętnościami. Bazując nie tylko na informacjach spisanych w wykazie działań ale również dokumentacji fotograficznej prac studenckich mam podstawy wysoko ocenić jej dydaktyczną pasję.

Przygotowana przez mgr Mariannę Syskę rozprawa doktorska pt. „|2|0|2|0|2|0|2|1| – ZAPIS CZASU, ZAPIS IDEI. AUTORSKA NARRACJA PLASTYCZNA” jest dziełem podejmującym postawiony problem w sposób oryginalny. W którym na równych prawach spotykają się dwie jej części. Część teoretyczna dopełniona rozbudowanymi odniesieniami i część artystyczna z nakładającymi się na siebie oddzielnymi narracjami. Obie części są bardzo gęste zarówno w warstwie znaczeniowej jak i w warstwie wizualnej. Są nośnikami wielu informacji i wielu obrazów. Tworząc gęstą tkankę. Słowa i historie przywołane w tekście rozprawy mają swoje odpowiedniki zarówno w zastosowanym do wykonania dzieła złożonym materiale jak i formach obiektów, choć uproszczonych w swoim wyrazie to jednak wielowarstwowych w swojej strukturze jak i formie wyrazu. Stworzony przez Mariannę Syskę zbiór form, materializujący ideę jest interesującą reminiscencją czasu który był dla wielu dogłębnym doświadczeniem. Który ciągle jest żywym wspomnieniem. A jeśli kiedyś praca straci swoją siłę i oczywistość odniesień, które zainspirowały jej powstanie, to i tak pozostanie pracą która opowiada o samotności, bezradności, lękach narastających w sytuacjach izolacji który z wolna staje się plagą naszych czasów. Stworzona przez Mariannę Syskę instalacja będąca zbiorem nagromadzonych w jednej przestrzeni sekwencji jest bardzo

ciekawą formalnie pracą. Przestrzenią wypełnioną wieloma elementami z materiału który je łączy i scala. Mamy przed oczami atrapy codzienności wykonane z tworzywa które powstało w procesie scalenia ścinków materiałów i podobnie jak zbudowane z niego obiekty ma w sobie coś nierzeczywistego. Jest wspomnieniem. Użyte do jego wyprodukowania materiały są też nośnikami wspomnień o rzeczach którymi kiedyś były. Materiał z którego wykonana jest praca, jego złożoność, miękkość doskonale współpracuje ze stworzonymi przez Mariannę Syskę uproszczonymi przedstawianiami człowieka i uzupełniającymi ją elementami z otoczenia, ich prostą i skondensowaną formą.

Wysoko oceniam dorobek artystyczny mgr Marianny Syski, bogaty i różnorodny, wskazujący na bardzo rozległe zainteresowania artystki, będące często źródłem inspiracji jej działań. Przygotowana przez nią rozprawa doktorska wskazuje umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy artystycznej i umiejętność wykorzystania do jej powstania osobiście prowadzonych badań, w przypadku pracy „ZAPIS CZASU, ZAPIS IDEI. AUTORSKA NARRACJA PLASTYCZNA” prowadzonych na bardzo szeroka skalę czego potwierdzenie znajdujemy w wielowątkowym tekście rozprawy, w którym dostrzegam zainteresowanie i pasję odkrywcy. Proces badawczy i przygotowawczy stanowi o sile stwarzanego przez artystkę dzieła, jest bardzo ważnym jego komponentem i następuje za sprawą zderzenia się dwóch dróg zawodowych którymi podąża artystka, projektowej i artystycznej. Mgr Marianna Syska to artystka wyjątkowa, działająca z rozmachem i z pasją, czego dowodzą realizowane przez nią prace i przygotowana rozprawa doktorska oraz siła jej oddziaływania. Wyzwalająca za sprawą użytych środków plastycznych i konstrukcji dzieła emocje w sposób wyjątkowy i co za tym idzie bardzo osobisty.

Po zapoznaniu się z rozprawą doktorską mgr Marianny Syski pt. „ZAPIS CZASU, ZAPIS IDEI. AUTORSKA NARRACJA PLASTYCZNA”, przygotowaną pod opieką promotorską prof. dr hab. Urszuli Smazy-Gralak stwierdzam, że stanowi ona oryginalne dokonanie artystyczne oraz wykazuje ogólną widzę kandydatki w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej : sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki oraz spełnia wszystkie wymogi określone w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.). Dlatego z pełnym przekonaniem popieram wnioski o nadanie pani mgr Mariannie Sysce stopnia doktora w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Katarzyna Moutanid